

Po Jugoslaviji

Zakon o volitvah poslancev v narodno skupščino je od kraljevih namestnikov podpisan. Volitve se bodo vršile, ko bodo razmere za to ugodne.

Skupna seja Kmetijskih zbornic. V Beogradu se je vršila 7. marca skupna seja Zveze Kmetijskih zbornic. Seje so se udeležili poleg delegatov kmetijski minister, minister za promet, gradbeni minister in minister za telesno vzgojo. Sestanek je vodil predsednik Zveze bivši poslanec Bardžak, ki je poudarjal v svojem otvoritvenem govoru koristi, ki so jih izkazale doslej zbornice kmečkemu stanu. Kmetijski minister se je zavzemal za to, da bodo morale dobivati Kmetijske zbornice v pretres vse zakonske osnutke, kateri se nanašajo na kmečki stan. Zakon o kmetijskih zbornicah mora dati zbornicam večjo oblast v samoupravih ter možnost sodelovanja z vsemi ustanovami, ki imajo stike s kmetom. Na seji so bila podana poročila o delovanju zbornic v preteklem letu. Razvila se je splošna razprava o smernicah za nadaljnje delo zveze. V imenu slovenske Kmetijske zbornice je govoril g. bankski svetnik Franc Prelog od Sv. Marjete na Dravskem polju. Razpravljal je o potrebi znižanja cen cementu in o ureditvi uvoza modre galice za kmečke potrebe. Modra galica bi morala priti v seznam predmetov, ki spadajo pod nadzorstvo cen. G. Prelog se je bavil tudi še z vprašanjem dednih pristožbin, s prehajanjem zemlje v nekmečke roke, s potrebo spremembe lovskega zakona ter s trošarino na vino in žganje. Za g. Prelogom so govorili še drugi govorniki ostalih Kmetijskih zbornic. Sestanek je zaključila obširna resolucija, ki obsega vse najbolj nujne potrebe in težnje kmečkemu stanu v sedanjih hudih časih.

Naglo vojaško sodišče. Ministrski svet je predpisal uredbo o naglih vojaških sodiščih v pripravljalnem, mobilnem in vojnem stanju. To sodišče je izredno vojaško sodišče, ki se more v vojnem ali mobilnem stanju ustanoviti po odločbi pristojnega vojaškega starešine, v pripravljalnem stanju pa s kraljevim ukazom, na predlog ministra za vojsko in mornarico in v soglasju z ministrskim svetom. Naglo vojnno sodišče izreče samo smrtno kazen, proti njegovi sodbi ni nobenega pravnega leka. Pred naglo sodišče pride tisti, ki na bojišču noče izvrševati svoje vojaške dolžnosti, častnik, ki se oddalji od svoje čete, da bi se izognil bližnji borbi, ali pa, ki se samovoljno oddalji od svoje čete, da bi prestopil ali se vdal sovražniku; vojaška oseba, ki na bojišču zapusti svojo četo ali službo ali pa druge nagovarja k begu ali odlaganju orožja; kdor se na bojišču

pokaže neobogljiv in se pri tem upre z orožjem; kdor na bojišču s silo ali grožnjo preprečuje predpostavljene pri izvrševanju njegovih dolžnosti; kadar se v pripravnem, mobilnem ali vojnem stanju najmanj pet vojaških oseb upre in se zoperstavlja vojaški oblasti; kdor v vojnem stanju eno ali več oseb poziva ali hujska, da bi izvršile eno izmed navedenih dejanj. Naglo sodišče sestavlja pet častnikov.

Na Hrvatskem bi radi temni elementi vzbudili nezadovoljstvo ljudi ter vprizorili nemire. To so frankovski elementi, ki sanjarijo o nekem samostojnostnem položaju Hrvatske, ki je nemogoč. Ti ljudje so omejenega duha in ne vidijo, kaj se danes na svetu godi. Mimo teh sanjarjev so šli dogodki na Češkem in Poljskem in niso nanje napravili nobenega vtisa. Tako daleč so se ti ljudje spozabili, da s pomočjo komunističnih agentov polagajo v Zagrebu dinamitne patrone v telefonske govornice in peklenke stroje na sodišča. Voditelj hrvatskega naroda dr. Maček je naslovil oklic na prebivalstvo Zagreba, ki je bil razširjen v lepkih po vsem mestu. V tem oklicu dr. Maček ostro obsoja izdajalsko postopanje teh ljudi in poziva prebivalstvo, naj podpira javno oblast, da se počenjanje teh teroristov (ustrahovalcev) čimprej zatre. Banovinska oblast je začela energično nastopati zoper frankovsko gibanje. Glavne voditelje je dala zapreti, izhajanje frankovskih glasil

ob
reumi

poskusite 1-2

ASPIRIN

tablete

Ni drugega zdravila po imenu „Aspirin“, temveč edino-le „Bayer“-jev Aspirin.

Ogl. 193. pod 5 br. 37697 od 22. XII. 1938.

(»Hrvatskega naroda«, »Neodvisnosti«) pa je prepovedala.

Kmetijska družba odstopila od tožbe

Ko so JNS kmetijci dobili z znanimi sredstvi Kmetijsko družbo v svoje roke, so jo spremenili, da bi jo lažje ohranili v svoji oblasti, v zadrugu. Na poslovanje Kmetijske družbe kot zadruge je izrekel bankski svetnik (pозnejši poslanec) Janez Štrcin na seji banskega sveta v Ljubljani 16. februarja 1937 težke obtožbe. Kmetijska družba je naperila proti Štrcinu tožbo radi klevete. Tožba je bila vložena spomladi 1937. Toženi Štrcin je vložil svojo pismeno obrambo. Zaradi nekaterih trditvev v tej obrambi sta se čutila tudi člana glavnega odbora Kmetijske družbe bivši poslanec JNS Milan Mravlje in Ivo Sancin užaljena ter sta vložila zasebno tožbo zoper Štrcina. Bilo je več razprav, ki so se vlekle do letošnjega leta. Zadnja je bila 13. februarja 1940, ko je bilo predloženo sodišču revizijsko poročilo banske uprave o poslovanju Kmetijske družbe. Zastopnik tožiteljev je prosil, naj se preloži razprava, da bi mogel proučiti revizijsko poročilo. Sodišče je to storilo ter razpisalo ponovno razpravo na 5. marec. Na razpravo pa ni bilo tožiteljev in njihovega zastopnika. Radi tega se smatra, da je Kmetijska družba z za-

sebnimi tožitelji vred odstopila od tožbe kljub temu, da se je svoj čas čutila oklevetano. Očitki, ki jih je Janez Štrcin izrekel zoper Kmetijsko družbo in radi katere je bil od nje tožen, so naslednji:

1. Da je Kmetijska družba kot zadruge izkazala potvorjene računске zaključke in izkazovala dobičke, ki so bili faktično izguba.
2. da se je rezervni sklad od leta 1934. do leta 1935. zmanjšal od 4.272.000 na 3.000.000 dinarjev in da je tudi pri rezervnem skladu znašala izguba okrog 1.400.000 din;
3. da je izgubil svoj čas upoštevani list družbe »Kmetovalec« ves ugled. Tako je svoj čas bil tiskan v več kot 10.000 izvodih, leta 1936. le še v 4500 izvodih, leta 1937. pa samo še v okrog 2000 izvodih;
4. da se režija Kmetijske družbe kljub znanjšanemu prometu ni zmanjšala in da je uradništvo sijajno plačano in da družba plačuje potovanja v inozemstvo;
5. da se je akcija z jabolk izjalovila in da je mnogo jabolk segnilo, in
6. da je Kmetijska družba tudi pri kupčiji z zelišči napravila 250.000 din izgube.

Plinske maske pred sto leti. Plinska maska nikakor ni izum najnovejše dobe, saj je stara že sto let. Ko so prišli v rabo strupeni plini in drugi »razveseljivi« načini moderne vojne, se je pojavila tudi plinska maska. Izumil jo je leta 1825. neki delavec. V svoji prvotni obliki se je komaj razlikovala od modernih mask. Sestavljena je bila iz usnjenega plašča, ki je zakrival ves obraz in ki ga je bilo ob vratu mogoče tesno zapreti z vatriranimi jermenji. Dve okrogli luknji, ki sta bili zadelani s steklom in sljudo, sta omogočali gledanje, dihal pa je njen nosilec skozi rilcu podobno cev, ki je bila na koncu zaprta s kosom grobe volne in vlažno gobico. Goba naj bi vsrkavala strupene pline, bla-

V rdečem »raju« ...

Roman iz sovjetskega kmetijskega življenja

»Oh, mati Elza, zgodila se je velika nesreča.«
»Kaj se je zgodilo? Povej!« je starka zavpila z glasom, ki je bil poln groze.
»Šubin je ubil očeta!« je odvrnila Nataša.
Mati se je zamajala, a preden je padla, jo je Fedor ujel in peljal k stolu.
Iz sobe se je medtem slišalo obupno klicanje:
»Nataša! Nataša!«
Nataša je odhitela v sobo.
»Nataša, umrl bom!« je hropel bolnik. »Umrl bom. Ker je oče mrtev, bom tudi jaz umrl...«

Nataša ga je objela in mirila. Ona je še imela toliko moči, da je v srcu našla nekaj tolažljivih besed.

Peter jo je molče poslušal. Na njegovih ustnicah se je prikazala krvava pena. Zdelo se je, da se življenje hoče posloviti iz tega suhega telesa, ki je bilo tako lahko, kakor da bi bilo narejeno iz prozorne, netvarne snovi.

Mati je slišala sinove klice. Zbrala je moči in šla v sobo. Fedor jo je podpiral. Pri postelji je pokleknila, glavo naslonila na odejo in z boleščjo v srcu poslušala sinovo hropenje. Peter je položil svojo vročično roko na

njeno glavo in je šepetaje izgovarjal njeno ime, ker ni imel moči, da bi jo glasno poklical.

Fedor je ves pretresen opazoval ta žalostni prizor. Njegov pogled se je ustavil zdaj na Petrovem bledem, suhem obrazu, zdaj na Natašinih plavih laseh, zdaj na materi. V njegovem srcu je rasla jeza. V teh treh nesrečnihih je zrl vse žrtve boljševiškega trinoštva. Vse bolj je čutil, da se mora maščevati. To zahtevata Krilov in Olgorov, to zahtevajo neštete druge žrtve, ki so že prej izkravale, to zahteva sveta ukrajinska zemlja, ki ječi pod boljševiški petami in hrepeni po svobodnem soncu...

Že po naravi borben je imei vse odlike moči in odločnosti. Trpljenje, ki ga je moralo prenašati ukrajinsko ljudstvo pod boljševiškim režimom, ga je sililo, naj naredi konec rdečemu peklju. Ni si prikrival nevarnosti, ki ga čakajo, a jim je mirno gledal v oči. Zavedal se je, da se brez žrtve ne da doseči nič velikega. Dvignjene glave; stisnjenih ust, z izrazom odločnosti bo šel svoji usodi naproti.

Nataša, ki se je doslej sklanjala nad Petrom in ga božala po laseh, se je vzravnila in pogledala Fedorja. Mladičevu plemenito vedenje jo je polnilo s spoštovanjem do njega.

Fedor si je prizadeval, da bi oblažil nesrečo, ki je zadela družino. Tolažil je reveže in jih vzpodbujal, da ne